

บทนำ

หลังจากที่มีการตั้งธนาคารพาณิชย์แห่งแรกในประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. 2431 ระบบธนาคารพาณิชย์มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วมาก เพราะธนาคารพาณิชย์เป็นสถาบันการเงินที่เป็นแหล่งระดมเงินทุนที่สำคัญที่สุด กล่าวคือ เป็นผู้รวบรวมเงินฝากของประชาชน รัฐบาล และหน่วยธุรกิจต่าง ๆ แล้วจัดสรรเงินที่ได้นี้ให้แก่ผู้ที่ต้องการเงินทุนไปใช้ในการหาประโยชน์ในรูปของเงินในรูปเงินกู้ยืม จะเห็นว่าธนาคารพาณิชย์ตั้งขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกในด้านการเงิน ทั้งในด้านการรับฝากเงินและการให้กู้ยืมเงิน แก่ลูกค้าของธนาคารซึ่งมีทั้งประชาชน ธุรกิจการค้า และองค์การของรัฐบาลในการกระทำเช่นนี้ ธนาคารจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกทั้งด้านการหมุนเวียนของสินค้าและบริการจากผู้ผลิตไปยังผู้บริโภค และอำนวยความสะดวกในด้านการเงินของรัฐบาล ธนาคารจัดเตรียมวิธีการในการแลกเปลี่ยนและยังเป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนอีกด้วย แสดงว่าระบบธนาคารพาณิชย์มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของชาติด้วย ดังนั้นการบริหารเงินทุนของธนาคารพาณิชย์จะต้องมีการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้ลูกค้ามีความศรัทธาเชื่อมั่นต่อการบริหารงานของธนาคาร

การจัดการสภาพคล่องของธนาคาร เป็นการชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จในการจัดการด้านเงินทุนวิธีหนึ่งของธนาคาร ถ้าการจัดการสภาพคล่องดำเนินไปอย่างขาดประสิทธิภาพหน้าที่อื่น ๆ ของธนาคารก็จะดำเนินไปอย่างขาดประสิทธิภาพเช่นกัน การจัดการสภาพคล่องของธนาคารเป็นการจัดการที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ภายในธนาคารในด้านการให้ข้อมูลและข่าวสารที่ถูกต้องแน่นอน เพื่อการดำเนินการจัดการด้านสภาพคล่องจะได้นำไปสู่นโยบายทางด้านประสิทธิภาพในการทำอะไรให้แก่ธนาคาร ธนาคารจะได้รับ

กำไรสูงสุดจากการดำเนินงาน ภายใต้กฎข้อบังคับและขอบเขตในการปฏิบัติงานของธนาคาร
ข้อบังคับซึ่งเนื่องมาจากข้อกำหนดของธนาคารและตามกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับการดำรง
สภาพคล่องของธนาคาร สภาพคล่องของธนาคารต้องดำรงไว้อย่างเพียงพอกับการสนอง
ความต้องการด้านเงินสดของธนาคารอันเนื่องมาจาก การเพิ่มขึ้นในอุปสงค์ด้านเงินใน
ปริมาณและการลดลงในเงินฝากของลูกค้า และต้องดำรงไว้อีกส่วนหนึ่งเพื่อความปลอดภัยและ
ความจำเป็นในการดำเนินงานของธนาคาร ถ้าธนาคารไม่สามารถที่จะดำรงสภาพคล่อง
ไว้ได้เพียงพอ ธนาคารก็จะประสบกับปัญหาและความยุ่งยากที่อาจจะเกิดขึ้น เนื่องจาก
การขาดสภาพคล่องในการดำเนินงาน แต่ถาธนาคารดำรงสภาพคล่องไว้มากเกินไป
ธนาคารก็จะสูญเสียรายได้ที่ควรได้รับไป จนอาจจะไม่บรรลุถึงนโยบายด้านประสิทธิภาพ
ในการหากำไรของธนาคารได้

โครงสร้างของวิธานิพนธ์

โครงสร้างของวิธานิพนธ์ฉบับนี้ กล่าวถึงบทบาทหลักของธนาคารพาณิชย์
ความต้องการสภาพคล่องโดยวิธีประมาณความต้องการสภาพคล่องทั้งทางด้านเงินฝากและ
เงินในปริมาณ พร้อมทั้งศึกษาถึงประมาณการดำรงสภาพคล่องของธนาคารว่าในขณะที่ขณะ
หนึ่งธนาคารควรจะดำรงสภาพคล่องไว้เพียงใดจึงจะเป็นการเหมาะสมและเพียงพอในการ
ดำเนินงานประจำวัน ศึกษาถึงประเภทและคุณลักษณะของสินทรัพย์สภาพคล่องและหนี้สินสภาพ
คล่องของธนาคารรวมทั้งการติดตามผลและควบคุมให้เป็นไปตามนโยบายทางด้านสภาพคล่อง
ที่ได้วางไว้ทำการวิเคราะห์การดำรงสภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ตลอด
จนสรุปผลและเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัยในขั้นต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงนโยบายด้านการดำรงสภาพคล่องและการจัดการฐานะสภาพคล่อง
ของธนาคารพาณิชย์

2. นำหลักการและตัวเลขสภาพคล่องจริงในการดำรงสภาพคล่องไว้ในเครื่องมือค้ำสภาพคล่องต่าง ๆ ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยมาเปรียบเทียบกัน พร้อมทั้งชี้ให้เห็นปัญหาในการดำรงสภาพคล่องที่เกิดขึ้น

3. สรุปข้อเสนอแนะและมาตรการต่าง ๆ ที่ควรนำมาใช้ในการจัดการสภาพคล่องที่นำไปสู่ความมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธนาคาร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาถึงวิธีการในการประมาณความต้องการทางค้ำสภาพคล่องและการจัดการสภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย
2. เครื่องมือค้ำสภาพคล่องที่นำมาใช้ในการจัดการฐานะสภาพคล่องนั้น ประกอบด้วยเครื่องมือที่มีใช้อยู่ในประเทศไทยในปัจจุบัน และเครื่องมือค้ำสภาพคล่องบางอย่างที่กำลังจะมีการนำมาใช้ในประเทศไทยด้วย
3. เปรียบเทียบการดำรงสภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ ในประเทศไทย และหาสาเหตุที่แต่ละธนาคารดำรงสภาพคล่องไว้ในอัตราที่แตกต่างกัน

วิธีการค้นคว้าและวิจัย

1. ค้นหลักการ ทำการค้นคว้าจากตำราต่าง ๆ ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ รวมทั้งสอบถามจากนักวิชาการและผู้อำนวยการ
2. ค้นวิธีปฏิบัติ ใช้วิธีสอบถามจากผู้ที่มีประสบการณ์ในงานด้านการจัดการสภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ และในการวิเคราะห์การดำรงสภาพคล่องของธนาคารในประเทศไทย ได้ทำการคัดเลือกธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยมาทำการวิเคราะห์หาธนาคาร โดยเลือกธนาคารที่มีขนาดต่าง ๆ กัน โดยยึดหลักในค้ำขนาดของเงินกองทุนและเงินฝากเป็นหลัก ดังนั้นผลที่ได้จากการวิเคราะห์จะถือเป็นหลักของนโยบายในการดำรงสภาพคล่องของธนาคารทั้งประเทศไม่ได้

3. คำนวณตัวเลขข้อมูลที่ใช้ประกอบการวิจัย โดยทำการรวบรวมตัวเลขจากธนาคารแห่งประเทศไทยเท่าที่เปิดเผยได้ จึงได้ตัวเลขที่ไม่ละเอียดมากนัก แต่ก็พอจะสามารถนำมาใช้ทำการวิจัยได้ นอกจากนี้ก็ได้รวบรวมและค้นคว้าตัวเลขที่ใช้ประกอบการวิจัยจากเอกสารและรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยจะเป็นแนวทางใหญ่บริหารสภาพคล่องตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการจัดการฐานะสภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์นำไปพิจารณาปรับปรุงงานด้านนี้ ซึ่งจะทำให้ธนาคารพาณิชย์สามารถดำรงสภาพคล่องไว้ในอัตราที่เหมาะสม มีความเสี่ยงน้อยที่สุดและได้รับอัตราผลตอบแทนสูงสุดด้วย

2. การเผยแพร่ความรู้ในด้านนี้ ย่อมเป็นที่สนใจแก่ผู้เกี่ยวข้องอันจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อธนาคารโดยทั่วไป

3. หลักการและข้อเสนอแนะจะเป็นแนวทางใหญ่บริหารฐานะสภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์นำไปใช้ปรับปรุงมาตรฐานทางด้านนี้ให้ดีขึ้น

